

ЛИФТЕРГЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРАТЫН ТҰЛҒАЛАРДЫҢ КӘСІБИ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ ҚАҒИДАЛАРЫ

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Лифтерге техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын тұлғалардың кәсіби жауапкершілігін ерікті сақтандыру қағидаларының (бұдан әрі – Қағидалар) негізінде «АСКО» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Сақтандырушы) жүк көтергіш механизмдерге техникалық қызмет көрсету саласында кәсіби қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалармен (бұдан әрі – Сақтанушылар) лифтерге техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын тұлғалардың кәсіби жауапкершілігін ерікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі – сақтандыру шарты) жасасады.

1.2. Сақтандыру шарты лифтерге техникалық қызмет көрсету процесінде немесе оның нәтижесінде Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) қате әрекеттері (әрекетсіздігі) және (немесе) олқылықтары салдарынан зиян келтірілуі мүмкін тұлғалардың пайдасына жасалған болып есептеледі, олар осы жағдайда Пайда алушылар болып табылады.

1.3. Сақтандыру мақсаттары үшін лифтерге техникалық қызмет көрсету деп құрылғыны (лифтіні) пайдалану сатысында оның қауіпсіздігі мен жұмысқа қабілеттілігін қолдауға бағытталған операциялар кешені түсініледі.

Лифт – адамдарды және (немесе) жүктерді бір деңгейден екінші деңгейге тік бағытта 15°-тан аспайтын еңкею бұрышы бар қатаң бағыттағыштар бойымен қозғалатын кабинада тасымалдауға арналған құрылғы.

Лифтіні пайдалану – лифтінің өмірлік циклінің сапасы іске асырылатын, қолдау көрсетілетін және қалпына келтірілетін кезеңі, оған мақсатты пайдалану, пайдалану кезеңінде сақтау, қызмет көрсету және жөндеу кіреді.

1.4. Сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы ретінде жүк көтергіш механизмдерді монтаждау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу, жаңғырту және пайдалану, жүктер мен адамдарды тасымалдау жөніндегі бір немесе бірнеше қызмет түрін жүзеге асыру үшін материалдық-техникалық базасы және білікті персоналы бар мамандандырылған ұйым болып табылатын заңды тұлға әрекет етеді.

2-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІ

2.1. Сақтандыру объектісі болып Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін, қолданыстағы лицензияға (рұқсатқа) сәйкес лифтерге техникалық қызмет көрсету қызметін жүзеге асыру кезінде үшінші тұлғалардың өмірі мен денсаулығына және мүлкіне абайсызда жасалған қате әрекеттер (әрекетсіздік) салдарынан зиян келтіруден туындайтын міндеттемелер бойынша Сақтанушының мүліктік мүдделері табылады.

2.2. Лифтерге техникалық қызмет көрсету қызметін жүзеге асыру кезіндегі кәсіби жауапкершілікті сақтандыру – азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру түрі болып табылады және арнайы рұқсат (лицензия, хабарлама) негізінде жүзеге асырылатын және (немесе) арнайы білімді, тәжірибені және (немесе) біліктілікті талап ететін кәсіби қызмет процесінде немесе оның нәтижесінде жіберілген қате әрекеттер (әрекетсіздік) және (немесе) олқылықтар салдарынан үшінші тұлғаларға келтірілген зиянға байланысты залалды ішінара немесе толық өтеу мөлшерінде сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруды көздейді.

2.3. Сақтандырылған тәуекел ретінде Сақтанушының өз жұмыскерлерінің әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін жауапкершілік тәуекелі де, сондай-ақ мұндай жауапкершілік олардың өздеріне жүктелуі

мүмкін болған жағдайларда оның штаттағы жұмыскерлерінің (Сақтандырылған тұлғалардың) жауапкершілік тәуекелі де танылады.

2.4. Сақтандырумен қамтылатын кезең сақтандыру шартында айқындалады.

3-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ

3.1. Сақтандыру жағдайы деп соттың заңды күшіне енген шешімімен белгіленген немесе Сақтандырушы таныған, лифтерге техникалық қызмет көрсету қызметін жүзеге асыру кезінде Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) абайсызда жіберген қате әрекеттері (әрекетсіздігі) нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды өтеу жөніндегі Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) міндеті танылады.

3.2. Егер сақтандыру талаптарында өзгеше көзделмесе, қате әрекеттер (әрекетсіздік) деп лифтерге техникалық қызмет көрсету талаптарының бұзылуы түсініледі, атап айтқанда:

3.2.1. лифтіні техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын біліктілігі жоқ персоналдың орындауы;

3.2.2. лифтіні техникалық қызмет көрсету, жөндеу, тексеру жұмыстарын өндірушінің пайдалану жөніндегі нұсқаулығына сәйкес жүргізбеу;

3.2.3. лифтіні техникалық қызмет көрсету, жөндеу, тексеру жұмыстарын қызмет көрсету мерзімділігін бұза отырып жүргізу;

3.2.4. қаңқа металл конструкцияларына, кабина аспасына, қарсы салмаққа, сондай-ақ бағыттағыштар мен олардың бекіту элементтеріне техникалық қызмет көрсету кезінде бақылауды бұзу;

3.2.5. электр желілері мен электр жабдықтарының оқшауламасын сынауды, сондай-ақ лифт жабдығының жерге қосылуын (нөлдендірілуін) көзбен шолу және өлшеу арқылы бақылауды жүргізбеу;

3.2.6. лифт жабдығының, оның ішінде қауіпсіздік құрылғыларының жай-күйін ақауларды, жарамсыздықтарды, тозу және коррозия дәрежесін анықтай отырып айқындамау;

3.2.7. лифтіні пайдалану мерзімін айқындау және оны ұзарту мүмкіндігін белгілеу шарттарының болмауы;

3.2.8. лифтіні жаңғырту немесе ауыстыру жөніндегі ұсынымдардың болмауы;

3.2.9. лифтіні техникалық қызмет көрсетуді дұрыс тағайындамау және жүргізбеу;

3.2.10. лифтіні техникалық байқау жүргізу кезінде қауіпсіздік талаптарын бұзу немесе өзге де кемшіліктерге жол беру;

3.2.11. лифтіні пайдалану ұзақтығын дұрыс белгілемей.

3.3. Келесі шарттар сақталған жағдайда сақтандыру жағдайы орын алды деп танылады:

3.3.1. Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) мүлктік талаптар қоюға негіз болған мән-жайлар сақтандыру талаптарында көзделген сақтандырудан алып тастаулардың ешқайсысына жатпайды;

3.3.2. үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне зиян келтіруге себеп болған Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) әрекеттері (әрекетсіздігі) сақтандыру шартында белгіленген кезеңде жасалған;

3.3.3. үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды өтеу туралы талаптар қоюға негіз болған мән-жайлар туралы Сақтанушыға алғаш рет сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде белгілі болған және талаптардың өзі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі шегінде қойылған;

3.3.4. өтеуге жататын сомалардың мөлшері заңды күшіне енген сот шешімімен белгіленген немесе Сақтанушыдан (Сақтандырылған тұлғадан) өндіріп алынуға жататын зиян мөлшері, сондай-ақ талаптардың заңдылығы мен негізділігі құжат жүзінде расталған және дау тудырмайды;

3.3.5. өмірге немесе денсаулыққа келтірілген зиянның Сақтанушының, Сақтандырылған тұлғаның қасақана әрекеттері немесе еңсерілмейтін күш әсерінен туындағанын дәлелдейтін айғақтар жоқ;

3.3.6. өмірге, денсаулыққа және мүлікке келтірілген зиянның туындауы сақтандыру шартында көзделген сақтандырылған қызметті жүзеге асыру барысында Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) нақты бір абайсыз қате әрекетімен (әрекетсіздігімен) тікелей себеп-салдарлық байланыста болады;

3.3.7. Сақтанушының қызметі қажетті лицензиялар мен рұқсаттар негізінде, сондай-ақ біліктілік талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылған.

3.4. Сақтандыру жағдайының туындағанын, сондай-ақ одан келтірілген залалдарды дәлелдеу міндеті Сақтанушыға жүктеледі.

3.5. Бірдей себептен туындаған және бірдей мән-жайлар нәтижесінде бір мезгілде (немесе бірінен кейін бірі) бірнеше үшінші тұлғаға зиян келтіру жағдайы бір сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылады.

4-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

4.1. Келесі жағдайларда сақтандыру шарты жасалмайды, егер:

- қызмет түріне байланысты материалдық-техникалық база болмаса;
- қызмет түріне сәйкес техникалық құралдармен, көлікпен жарақтандырылмаса;
- белгіленген тәртіппен аттестатталған білікті персонал болмаса;
- авариялық-техникалық қызмет болмаса.

4.2. Моральдық зиян, Сақтанушының (Пайда алушының және өзге үшінші тұлғалардың) жіберіп алған пайдасы, алынбаған кірістері (сақтандыру жағдайы болмаған жағдайда Сақтанушы (Пайда алушы және өзге үшінші тұлғалар) алатын кірістер), сондай-ақ сақтандыру жағдайының туындауына байланысты өзге де шығындар (айыппұлдар, өсімпұлдар және т.б.) сақтандырумен өтелмейді.

4.3. Сақтандыру қорғанысы тек мүліктік зиян үшін кәсіби жауапкершілікке қолданылады және моральдық зиян үшін, сондай-ақ Сақтанушының Пайда алушымен жасалған қызмет көрсету шарты бойынша міндеттемелерін орындамауынан/тиісті түрде орындамауынан келтірілген зиян үшін жауапкершілікті қамтымайды.

4.4. Осы Қағидаларға сәйкес жасалған сақтандыру шартының қолданылуы келесі жағдайларға таралмайды:

4.4.1. Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) үшінші тұлғаларға зиян келтіруге бағытталған қасақана әрекеттері (әрекетсіздігі);

4.4.2. лифтіге техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтерді адал емес/тиісті емес немесе немқұрайлы көрсету, соның нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне зиян келтірілсе;

4.4.3. лифтіге техникалық қызмет көрсету бойынша қызметті жүзеге асыруға лицензиясыз, сондай-ақ лицензияның (рұқсаттың) қолданылуы тоқтатылған, күші жойылған немесе кері қайтарып алынған кезеңде қызмет көрсету;

4.4.4. тиісті біліктілігі жоқ, білімі және кәсіби даярлығы туралы құжаттармен расталмаған тұлғаның лифтіге техникалық қызмет көрсетуі;

4.4.5. алкогольдік, есірткілік немесе уытқұмарлық масаң күйде болған Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) қызмет көрсетуі;

4.4.6. лифтіге техникалық қызмет көрсету кезінде ақаулары Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) белгілі болған жабдықты пайдалануына байланысты жағдайлар;

4.4.7. пайдаланылатын жабдықтың қауіпсіздігін тиісті түрде қамтамасыз етпеуге байланысты, оның ішінде жабдықтың пайдалану параметрлерінің техникалық құжаттамада көрсетілген талаптарға сәйкес келмеуі салдарынан туындаған жағдайлар;

4.4.8. қызмет түріне байланысты материалдық-техникалық базасы жоқ Сақтанушының лифтіге техникалық қызмет көрсетуі;

4.4.9. белгіленген тәртіппен қажетті аттестаттаудан өтпеген Сақтанушының лифтіге техникалық қызмет көрсетуі.

4.5. Егер сақтандыру талаптарында өзгеше көзделмесе, сақтандыру келесі жағдайларда келтірілген зиянға да қолданылмайды:

4.5.1. Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) азаматтық-құқықтық шарт негізінде лифтіге техникалық қызмет көрсетуге тартқан жұмыскерлердің әрекеттері (әрекетсіздігі) нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиян;

4.5.2. егер Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) лифтіге техникалық қызмет көрсету жөніндегі ұйым болып табылса және қызметтерді өз жұмыскерлеріне көрсеткен болса, оның жұмыскерлері – үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиян.

4.6. Келесі талаптар бөлігінде үшінші тұлғаларға зиянды өтеу жөніндегі Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) міндетінің туындауы сақтандыру жағдайы болып танылмайды:

4.6.1. лифтіге техникалық қызмет көрсету бойынша қызмет көрсету туралы Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) мен үшінші тұлға арасында жасалған шартты орындамаудан немесе тиісінше орындамаудан туындайтын айыппұлдарды, өсімпұлдарды және пайыздарды төлеу туралы талаптар;

4.6.2. лифтіге техникалық қызмет көрсету кезінде ақаулары Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) белгілі болған жабдықтар мен құралдарды пайдалануға тікелей байланысты талаптар.

4.7. Келесі еңсерілмейтін күш (форс-мажор) жағдайлары туындаған кезде Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерін орындаудан босатылады:

4.7.1. ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті зақымданудың әсері;

4.7.2. соғыс әрекеттері, сондай-ақ маневрлер немесе өзге де әскери іс-шаралар;

4.7.3. азаматтық соғыс, түрлі халық толқулары немесе ереуілдер;

4.7.4. дүлей зілзалалар мен табиғи апаттар, жаппай індеттер;

4.7.5. мемлекеттік органдардың, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, сондай-ақ олардың лауазымды тұлғаларының заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі);

4.7.6. лифтіге техникалық қызмет көрсету кезінде электр энергиясының күтпеген ажыратылуы.

4.8. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру талаптарында Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) сақтандырылған қызметті жүзеге асыруының нақты мән-жайларын ескере отырып, өзге де сақтандырудан алып тастаулар көзделуі мүмкін.

5-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ

5.1. Сақтандыру сомасы – сақтандыру объектісі сақтандырылған ақша сомасы және ол сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіреді.

5.2. Сақтандыру сомасының мөлшері Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартында белгіленеді.

5.3. Сақтандыру шартының талаптарында мыналар көзделуі мүмкін:

5.3.1. жиынтық шекті жауапкершілік көлемі (жалпы сақтандыру сомасы) – бұл жағдайда сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңінде барлық сақтандыру жағдайлары бойынша (зардап шеккендердің санына қарамастан) жүзеге асырылатын барлық сақтандыру төлемдерінің сомасы осы көлемнен аспауға тиіс;

5.3.2. зардап шеккендердің санына қарамастан бір немесе бірнеше сақтандыру жағдайы бойынша шекті жауапкершілік көлемі;

5.3.3. зардап шеккендердің санына қарамастан сақтандырумен жабылатын бір немесе бірнеше сақтандыру тәуекелі бойынша шекті жауапкершілік көлемі;

5.3.4. Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін Сақтандырушы жауапкершілігінің өзге де лимит түрлерін сақтандыру шартында қолдану мүмкіндігі.

5.4. Сақтандыру шартын жасасу кезінде франшиза белгіленеді, оның мөлшері мен түрі сақтандыру талаптарымен айқындалады. Франшиза (шартсыз немесе шартты) Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру сомасына пайыздық қатынаста немесе абсолюттік мөлшерде белгіленеді.

5.5. Франшиза сақтандыру шартында көзделген өтелетін залалдардың барлық немесе жекелеген түрлері бойынша белгіленуі мүмкін.

6-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

6.1. Сақтандыру шарты Сақтанушының өтініші негізінде мынадай жолдармен жасалады:

- Сақтанушының осы Сақтандыру қағидаларына қосылуы және сақтандыру полисін рәсімдеу арқылы;
- сақтандыру шартын рәсімдеу арқылы.

6.2. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және оның салдарынан болуы мүмкін залалдардың мөлшерін (сақтандыру тәуекелін) айқындау үшін елеулі мәні бар, Сақтанушыға белгілі, бірақ Сақтандырушыға белгісіз және белгілі бола алмайтын мән-жайларды хабарлауға міндетті.

Бұл ретте Сақтандырушы сақтандыру шартында немесе өзінің жазбаша сұрау салуында нақты көрсеткен мән-жайлар елеулі деп танылуы мүмкін.

Егер сақтандыру шарты Сақтандырушы қойған сұрақтарға Сақтанушыдан жауаптар алынғанға дейін жасалса, Сақтандырушы кейіннен тиісті мән-жайлар Сақтанушы тарапынан хабарланбады деген негізде шартты бұзуды немесе оны жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

Егер сақтандыру шарты жасалғаннан кейін Сақтанушы сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және ықтимал залалдардың мөлшерін айқындау үшін елеулі мәні бар мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтер бергені анықталса, Сақтандырушы шартты жарамсыз деп тануды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген салдарларды қолдануды талап етуге құқылы, Сақтанушы хабарламаған мән-жайлар жойылған жағдайды қоспағанда.

Сақтанушы өтініште және Сақтандырушының жазбаша сұрау салуларына берген жауаптарында ұсынылған деректердің дұрыстығы мен толықтығы үшін жауапты болады.

6.3. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында мынадай елеулі талаптар бойынша келісімге қол жеткізілуге тиіс:

- 1) сақтандыру объектісі болып табылатын мүлктік мүдде туралы;
- 2) сақтандыру жүзеге асырылатын оқиғаның сипаты туралы;
- 3) шарттың қолданылу мерзімі мен сақтандыру сомасының мөлшері туралы.

6.4. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушы сақтандыру тәуекелін бағалауға, атап айтқанда Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) кәсіби жауапкершілігін сақтандыру нысанасы болып табылатын қызметінің ерекшеліктерімен танысуға құқылы.

7-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

7.1. Сақтандыру шарты Тараптар келіскен мерзімге жасалады.

7.2. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі сақтандыру шартының қолданылу мерзімімен сәйкес келеді.

7.3. Сақтандыру аумағы сақтандыру шартында айқындалады.

7.4. Егер сақтандыру талаптарында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шартының қолданылуы Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.

8-БӨЛІМ. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

8.1. Сақтанушының құқықтары:

- 1) Сақтандырушыдан сақтандыру талаптарын, сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны тартуға;

- 3) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;
- 4) келтірілген зиян мөлшерін бағалау нәтижелерімен және Сақтандырушы және (немесе) тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемі мөлшерінің есептеулерімен танысуға;
- 5) сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
- 6) сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы Сақтандырушының шешіміне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен дау айтуға;
- 7) Сақтандырушының келісімімен Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес сақтандыру шартының талаптарына өзгерістер енгізуге;
- 8) сақтандыру талаптарында көзделген жағдайларда және тәртіппен сақтандыру төлемін алуға. Сақтандыру талаптарында Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де Сақтанушы құқықтары көзделуі мүмкін.

8.2. Сақтанушының міндеттері:

- 1) сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде төлеуге;
 - 2) сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға өзіне белгілі, сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және ықтимал залалдардың мөлшерін айқындау үшін елеулі мәні бар мән-жайларды хабарлауға, егер бұл мән-жайлар Сақтандырушыға белгісіз және белгілі болуға тиіс емес болса;
 - 3) Сақтандырушыны сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабардар етуге;
 - 4) сақтандыру жағдайының туындағаны туралы өзіне белгілі болған сәттен бастап дереу, бірақ үш жұмыс күнінен кешіктірмей, бұл туралы Сақтандырушыға қолжетімді тәсілмен (ауызша, жазбаша) хабарлауға. Ауызша хабарлама кейіннен (үш жұмыс күні ішінде) жазбаша түрде расталуға тиіс. Егер Сақтанушы мен Пайда алушы бір тұлға болмаса, сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыны хабардар ету міндеті Пайда алушыға жүктеледі. Егер Сақтанушы (Пайда алушы) дәлелді себептермен көрсетілген әрекеттерді орындай алмаса, ол мұны құжат жүзінде растауға тиіс;
 - 5) сақтандыру жағдайы туындаған кезде қалыптасқан мән-жайларда ықтимал залалдарды болдырмау немесе азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды, оның ішінде мүлікті құтқару және зардап шеккен тұлғаларға көмек көрсету шараларын қабылдауға;
 - 6) құзыретіне қарай тиісті органдарға және ұйымдарға (ішкі істер органдарының жол полициясы бөлімшелері, өртке қарсы қызмет органдары, жедел медициналық жәрдем қызметі, авариялық қызметтер) сақтандыру жағдайы туралы хабарлауға;
 - 7) зиян келтіруге жауапты тұлғаға қатысты кері талап қою құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге;
 - 8) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, сондай-ақ келтірілген зиянның сипаты мен мөлшері туралы қорытынды жасауға мүмкіндік беретін барлық қолда бар ақпаратты (қажет болған жағдайда – жазбаша түрде) және құжаттаманы ұсынуға;
 - 9) лифтіге нормативтік құқықтық актілерде белгіленген тәртіппен және мерзімдерде мерзімді техникалық куәландыру жүргізуге;
 - 10) лифтіге нормативтік құқықтық актілерде белгіленген тәртіппен және мерзімдерде мерзімді тексерулер, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізуге.
- Сақтандыру талаптарында Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де Сақтанушы міндеттері көзделуі мүмкін.

8.3. Сақтандырушының құқықтары:

- 1) сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушыдан осы Қағидаларға сәйкес шарт жасасу үшін қажетті мәліметтерді, оның ішінде үшінші тұлғалар алдындағы кәсіби жауапкершілікті сақтандырудың алдыңғы шарттары, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру төлемдері туралы ақпаратты талап етуге;
- 2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны тартуға;

- 3) Сақтанушыдан (Сақтандырылған тұлғадан) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне зиян келтіру мән-жайларын анықтау, сақтандыру жағдайының белгілерін айқындау, зиян мөлшерін және сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау үшін қажетті ақпаратты, құжаттарды және жазбаша түсініктемелерді талап етуге;
 - 4) Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне зиян келтіру себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға, қажет болған жағдайда тиісті құзыретті органдар мен өзге де ұйымдарға сұрау салулар жіберуге;
 - 5) сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына (сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығының немесе ықтимал зиян мөлшерінің артуына) әкелуі мүмкін мән-жайлар өзгерген жағдайда сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді талап етуге;
 - 6) келтірілген зиянды өтеуге байланысты қатынастарда Сақтанушының атынан және оның тапсырмасы бойынша әрекет етуге;
 - 7) Сақтанушының тапсырмасы бойынша Пайда алушылардың талап-арыздары бойынша сотта оның атынан істі жүргізуді өзіне алуға. Алайда бұл әрекеттер Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетін мойындауы ретінде қарастырылмайды;
 - 8) зиян келтіруге жауапты тұлғаға қатысты кері талап қоюға;
 - 9) сақтандыру шартына өзгерістер енгізу үшін қажетті мәліметтерді Сақтанушыдан талап етуге;
 - 10) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес сақтандыру шартының талаптарына өзгерістер енгізуге;
 - 11) шарт талаптарында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан дәлелді түрде бас тартуға;
 - 12) егер зиян келтіру фактісі бойынша Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) қатысты қылмыстық іс немесе әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс қозғалған болса – іс бойынша тергеу аяқталғанға және түпкілікті шешім шығарылғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға.
- Сақтандыру талаптарында Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де Сақтандырушы құқықтары көзделуі мүмкін.

8.4. Сақтандырушының міндеттері:

- 1) Сақтанушыны (Сақтандырылған тұлғаны) сақтандыру талаптарымен таныстыруға және оның талабы бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсынуға (жіберуге);
 - 2) сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру шартында көзделген тәртіппен және талаптарда сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;
 - 3) сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылданған жағдайда Сақтанушыға (Пайда алушыға) жазбаша түрде бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін жіберуге;
 - 4) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
 - 5) сақтандыру жағдайы кезінде залалдарды азайту мақсатында Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) жұмсаған шығыстарды өтеуге.
- Сақтандыру талаптарында Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де Сақтандырушы міндеттері көзделуі мүмкін.

9-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ТУЫНДАҒАН КЕЗДЕГІ САҚТАНУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

9.1. Сақтандыру шартында көзделген сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтанушы:

- сақтандыру жағдайының туындағаны туралы өзіне белгілі болған сәттен бастап дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей, бұл туралы Сақтандырушыны немесе оның өкілін өзіне қолжетімді кез келген тәсілмен хабардар етуге;
- қалыптасқан мән-жайларда ықтимал залалдарды азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдауға міндетті. Егер Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) ықтимал залалдарды азайту үшін өзіне қолжетімді және ақылға қонымды шараларды қасақана қабылдаса,

Сақтандырушы осындай әрекетсіздік салдарынан туындаған залалдар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады;

- егер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімдері ішінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға негіз болатын мән-жай анықталса, Сақтандырушының жазбаша хабарламасын алған сәттен бастап 7 (жеті) банк күні ішінде сақтандыру төлемінің бүкіл сомасын Сақтандырушыға қайтаруға;
- сақтандыру жағдайына байланысты Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) қойылған мүліктік сипаттағы барлық талаптар туралы Сақтандырушыны хабардар етуге;
- бүлінген мүлікті қарауға және келтірілген зиянды бағалауға Сақтандырушының қатысуын қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдауға;
- уәкілетті органдардың сақтандыру жағдайы бойынша алдын ала тергеу жүргізуі, осыған байланысты Сақтанушыға (Сақтандырылған тұлғаға) қатысты қылмыстық іс қозғалуы, оның мүлкіне тыйым салынуы, сақтандыру жағдайын тергеуге байланысты өзге де қылмыстық-процестік әрекеттердің жүргізілуі, сондай-ақ жәбірленуші тұлғаның сотқа талап арыз беруі туралы (материалдар қаралып, Сақтандырушы шешім қабылдағанға дейін) Сақтандырушыны хабардар етуге;
- Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз сақтандыру жағдайына байланысты өзіне қойылған талаптарды мойындамауға, оларды реттеу бойынша қандай да бір міндеттемелерді өзіне алмауға, сондай-ақ үшінші тұлғаларға залалды өтемеуге;
- егер Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) талаптарды қанағаттандырудан бас тартуға немесе талап қою мөлшерін азайтуға мүмкіндігі мен негіздері болса, бұл туралы Сақтандырушыны хабардар етуге және осы мүмкіндікті жүзеге асыру үшін барлық қажетті шараларды қабылдауға;
- егер Сақтандырушы сақтандыру жағдайына байланысты өзінің де, Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) да мүдделерін қорғау үшін адвокатты немесе өзге де уәкілетті тұлғаны тағайындауды қажет деп тапса, Сақтандырушы көрсеткен тұлғаларға сенімхат және өзге де қажетті құжаттарды беруге міндетті.

•

10-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ТАЛАПТАРЫ

10.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы талап Сақтандырушыға Сақтанушы немесе жәбірленуші (Пайда алушы) тарапынан жазбаша түрде, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар қоса тіркеліп ұсынылады.

10.2. Сақтандыру төлемі туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

- 1) сақтандыру шартының көшірмесі;
- 2) жүргізілген тексеру және лифтіні жаңғырту туралы мәліметтер көрсетілген лифт паспорты;
- 3) лифтіні пайдалану жөніндегі нұсқаулық;
- 4) лифтінің монтаждық сызбасы;
- 5) лифт элементтерінің тізбесі бар электрлік сызба;
- 6) гидравликалық сызба (гидравликалық лифтілер үшін), сондай-ақ бар болған жағдайда лифтке, қауіпсіздік құрылғыларына және өртке қарсы есіктерге берілген сертификаттың көшірмесі;
- 7) лифтіні пайдалануға енгізу актісі;
- 8) лифтіні техникалық қызмет көрсету ұйымының қорытындысы, онда:
 - лифтіні пайдалануды ұзартудың шарттары мен ықтимал мерзімі;
 - лифтіні жаңғырту немесе ауыстыру жөніндегі ұсынымдар қамтылуға тиіс;
- 9) келтірілген мүліктік залал мөлшерін айқындау туралы тәуелсіз сарапшының есебі (егер сақтандыру талаптарына сәйкес мүліктік залал мөлшерін айқындау тәуелсіз сарапшының құзыретіне жатқызылса);
- 10) стационарлық науқастың медициналық картасынан үзінді көшірме;
- 11) жәбірленушінің еңбекке уақытша жарамсыздық парағы;

- 12) мүгедектікті белгілеу туралы медициналық ұйымның қорытындысы және құзыретті органның анықтамасы;
- 13) нотариалды куәландырылған өлім туралы куәліктің көшірмесі;
- 14) әрекеттерінің нәтижесінде үшінші тұлғаға зиян келтірілген қызметкер мен Сақтанушы арасындағы еңбек қатынастарын растайтын құжаттар;
- 15) келтірілген зиянды өтеу туралы Пайда алушының талап арызының/шағымының көшірмесі;
- 16) Сақтанушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің туындағаны туралы заңды күшіне енген сот шешімінің түпнұсқасы (егер Сақтандырушы жәбірленушілердің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтірілген мән-жайларды сот талқылауынсыз сақтандыру жағдайы ретінде мойындамаса);
- 17) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат;
- 18) сақтандыру төлемін аудару үшін Пайда алушы шотының банктік деректемелері немесе жәбірленушінің өкілінің сақтандыру төлемін алуға арналған сенімхатының түпнұсқасы (жәбірленуші қайтыс болған немесе әрекетке қабілетсіз деп танылған жағдайда – мұрагерлікке құқық туралы нотариалды куәландырылған куәліктің көшірмесі; кәмелетке толмаған мұрагерлер үшін сақтандыру төлемін олардың заңды өкілі алуына қорғаншылық және қамқоршылық органының/жергілікті атқарушы органның келісімінің түпнұсқасы және т.б.);
- 19) сақтандырылған объектіге қатысты өзге де қолданыстағы сақтандыру жабындары туралы мәліметтерді растайтын құжаттар;
- 20) залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушы шеккен шығындарды растайтын құжаттар;
- 21) сақтандыру жағдайына қатысты өзге де құжаттар.

Сақтандыру талаптарында сақтандыру жағдайының туындауын және келтірілген залал мөлшерін растайтын құжаттардың өзге тізбесі көзделуі мүмкін.

10.3. Сақтандыру төлемінің мөлшері бір жәбірленушіге белгіленген лимиттерден пайызбен айқындалады:

- 1) қайтыс болу – 100%;
- 2) мүгедектік: I топ – 80%; II топ – 65%; III топ – 50%;
- 3) мүгедектік белгіленбеген жағдайда мертігу, жарақат немесе денсаулықтың өзге де зақымдануы – емделудің әр күні үшін 0,2%, бірақ 30%-дан аспайды. Соғылулар мен созылулар бойынша төлем емделудің бесінші күнінен бастап жүргізіледі;
- 4) әрбір жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян үшін – нақты келтірілген залал мөлшерінде, бірақ 100%-дан аспайды;
- 5) мүлік толық жойылған жағдайда, сондай-ақ қалпына келтіру жөндеуінің құны оның нақты құнының 80%-ынан асқан жағдайда, сақтандыру төлемі мүліктің тозуын ескере отырып, оның нақты құны мөлшерінде, бірақ белгіленген жауапкершілік лимитінен аспайтын көлемде және мүлік қалдықтарын Сақтандырушыға беру шартымен жүзеге асырылады.

10.4. Егер зиян бірнеше жәбірленушіге келтірілсе, әрбір жәбірленушіге сақтандыру төлемі сақтандыру талаптарында бір сақтандыру жағдайы бойынша белгіленген жауапкершілік лимиті шегінде оған келтірілген зиянға пропорционалды түрде жүзеге асырылады.

10.5. Бір оқиға нәтижесінде туындаған барлық мәлімделген талаптар бір сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылады.

10.6. Сақтандыру талаптарында Сақтандырушының сақтандыру төлемін (толық немесе ішінара) сақтандыру төлемі мөлшері шегінде зиянды заттай нысанда өтеумен ауыстыру құқығы көзделуі мүмкін.

10.7. Мыналардың құны өтелуге жатпайды:

- мүліктің техникалық және кепілді қызмет көрсетуі;

- мүлікті қайта жаңарту және қайта жабдықтау, оның жекелеген бөлшектері мен тораптарын тозуына, техникалық ақауына және т.б. байланысты жөндеу немесе ауыстыру жұмыстарымен байланысты шығындар;
- қажетті қосалқы бөлшектер мен тетіктердің болмауына байланысты мүлік тораптары мен агрегаттарын жөндеудің орнына толық жинақ күйінде ауыстыру;
- ақаулығы салдарынан үшінші тұлғаларға зиян келтірілген лифтілерді қалпына келтіру шығындары.

11-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТ ҚҰЖАТТАРДЫҢ ЖЕТІСПЕУІ ТУРАЛЫ САҚТАНУШЫНЫ НЕ САҚТАНДЫРЫЛҒАН ТҮЛҒАНЫ ХАБАРДАНДЫРУ МЕРЗІМІ

11.1. Егер Сақтанушы (Сақтандырылған, Пайда алушы) немесе олардың өкілі сақтандыру талаптарына сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаса, Сақтандырушы олардың жетіспейтін құжаттары туралы жазбаша өтінішті алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде хабардар етеді.

11.2. Сақтандыру талаптарында хабарландыру мерзімі өзгеше белгіленуі мүмкін.

12-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ НЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАСТА КЕШІРУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ

12.1. Сақтандырушы сақтандыру төлемін сақтандыру талаптарында көрсетілген құжаттарды алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

12.2. Егер Сақтанушы сақтандыру төлемінің мөлшерін дауласса, Сақтандырушы дау туындамаған бөлікті 12.1-бөлімде көрсетілген мерзімде дереу төлеуге міндетті.

12.3. Сақтандырушы сақтандыру төлемінен толық немесе жартылай бас тартуға құқылы, егер сақтандыру жағдайы келесі себептерге байланысты болса:

12.3.1. Пайда алушының сақтандыру жағдайының пайда болуына әкелетін немесе оған ықпал ететін қасақана әрекеттері, қажет жағдайда өзін-өзі қорғау немесе төтенше қажеттілік жағдайындағы әрекеттерден басқа;

12.3.2. Пайда алушының қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық әрекеттері, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себеп-салдар байланысы бар.

12.4. Сақтандырушының сақтандыру төлемінен бас тартуының басқа негіздері:

12.4.1. Пайда алушының зиян келтірген тұлғадан тиісті өтем алғаны;

12.4.2. Сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға хабарлама бермеу немесе кешіктіру, осы Ережелерде көзделген жағдайлардан басқа;

12.4.3. Сақтанушының сақтандыру нысаны, сақтандыру қатері, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы саналы түрде жалған мәлімет беруі;

12.4.4. Сақтанушының сақтандыру жағдайынан туындаған шығындарды азайту үшін шара қолданбауы;

12.4.5. Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының орын алу себептерін тексеруге және келтірілген шығын мөлшерін анықтауға кедергі жасауы;

12.4.6. Сақтанушының сақтандыру жағдайын туғызған жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ Сақтандырушыға талап құқығын беру үшін қажет құжаттарды бермеуі. Егер сақтандыру өтемі бұрын төленген болса, Сақтандырушы оны толық немесе жартылай қайтаруды талап етуге құқылы.

12.5. Сақтандыру төлемінен бас тартуға негіз болған жағдайда, Сақтандырушы талапты растайтын құжаттар алынған күннен бастап он жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемінен толық немесе жартылай бас тарту туралы себептері көрсетілген жазбаша шешімді талап қойған тұлғаға жолдауға міндетті.

12.6. Сақтандыру талаптарында Сақтандырушының төлемнен бас тарту негіздерінің басқа тізбесі белгіленуі мүмкін.

13-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

13.1. Сақтандыру келісімшарты келесі жағдайларда тоқтатылған болып есептеледі:

- 1) келісімшарт мерзімінің аяқталуы;
- 2) келісімшартты ерте тоқтату;
- 3) Сақтандырушы сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру сомасында сақтандыру төлемін (төлемдерін) жасаған жағдайда.

13.2. Сақтандыру келісімшарты Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 841-бабында белгіленген жағдайларда ерте тоқтатылады.

13.3. Келісімшартты ерте тоқтату кезінде Сақтандырушы Сақтанушыға төленген сақтандыру премиясының келісімшарт мерзімі аяқталмаған айларына пропорционалды бөлігін қайтарады, бірақ Сақтандырушының іс жүргізуге кеткен шығындары шегеріліп, жалпы сақтандыру премиясының 30%-ын құрайды. Егер Сақтандырушы сақтандыру төлемдерін жасаған болса, сақтандыру премиялары қайтарылмайды.

13.4. Сақтанушы келісімшарттан кез келген уақытта бас тарта алады, егер бас тарту сәтінде сақтандыру жағдайының пайда болу мүмкіндігі басқа себептермен әлі жойылмаған болса. Бұл жағдайда төленген сақтандыру премиясы қайтарылмайды. Сонымен қатар, келісімшартты ерте тоқтату туралы ниетін Сақтанушы Сақтандырушыға жоспарланған тоқтату күнінен кемінде он жұмыс күні бұрын жазбаша хабарлауы тиіс, егер тараптар келісімшартты жасасу кезінде басқа мерзімді көздемеген болса.

13.5. Егер Сақтанушының талабымен сақтандыру келісімшарты Правилдерде қарастырылмаған негіздер бойынша ерте тоқтатылса, Сақтандырушыға төленген сақтандыру премиясы қайтарылмайды.

14-БӨЛІМ. ҚОСЫМША ШАРТТАР

14.1. Сақтандыру келісімшартын жасасу кезінде Сақтанушы мен Сақтандырушы осы Ережелердің кейбір баптарын қолданбау және сақтандыру шарттарын қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес толықтыру туралы келісімге келе алады.

15-БӨЛІМ. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

15.1. Сақтандыру келісімшарттары бойынша Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы даулар келіссөздер жолымен шешіледі, ал келісімге келе алмаған жағдайда – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте шешіледі.